

AD Potrebujeme Dni slovenskej literatúry?

.polemika

Keby bol minister kultúry nad článkom Moniky Kompaníkovej pomlčal, mohol ostať štedrým úradníkom, ktorý poskytol financie rozhádzaným spisovateľom. Žiaľ, minister nemlčal, spísal zoznam svojich zásluh a spisovateľke netaktné pripomenul, že aj jej dielo financujú jeho úrady.

.peter Juščák

7. december 2014 | prečítané 233x | reagovalo 0 ľudí

Domnievam sa, že každý minister kultúry by mal byť hrdý na prozaičku, ako je Kompaníková a ďalší autori a autorky jej generácie, o ktorých minister kultúry zatiaľ nemá dostatok informácií. Moniku Kompaníkovú nepozná ani predseda AOSS Belák a to je horšie znamenie. Potvrdzuje totiž tvrdenie mnohých spisovateľov, že on sám, penzionovaný spevák a protagonista šoubiznisu, medzi spisovateľmi nemá čo hľadať.

Vo svojej odpovedi Kompaníkovej odvodzuje svoje právo na pravdu od svojho predsedníctva „jednej z najväčších spisovateľských organizácií“. Pri tomto odvážnom tvrdení by mal svojich podporovateľov vymenovať po jednom a menovite. Samého ma veľmi zaujíma, koľko podporovateľov medzi spisovateľmi má tento predseda. V auguste sa ho tri organizácie združené v AOSS – Obec spisovateľov Slovenska, Spolok ukrajinských autorov a Združenie maďarských spisovateľov na Slovensku pokúsili odvolať. Belák odvolanie neakceptoval, ale vyslovená nedôvera jemu ako predsedovi aj zástupcom zvyšných troch organizácií v AOSS, (SC PEN, Klub nezávislých spisovateľov, Klub spisovateľov literatúry faktú) naďalej platí. Belák teda nemá mandát na to, aby vystupoval, vyjadroval sa, či rozdával nejaké ceny za AOSS.

Našla sa však odvážna Kompaníková a poukázala na špičku ľadovca organizovaného literárneho života. Treba dodať, že absurdnosť literárneho priestoru, ktorú opísala veľmi presne, má svoje pozoruhodné semenisko. Pramení v SC PEN, ktoré je dnes zásobárňou „spisovateľov“ bez jedinej vydanej knihy. Práve táto organizácia, pôvodným zameraním na šírenie tolerance, porozumenia a slobody slova, na ochranu prenasledovaných tvorcov je dnes presnou negáciou svojich pôvodných zámerov. Jedným z mnohých dôkazov tohto tvrdenia je samotný Ľubo Belák, podpredseda SC PEN! Vo svojej reakcii na Kompaníkovu text brilantným spôsobom ukázal, aké sú jeho predstavy o porozumení medzi spisovateľmi.

Belák sa od nástupu do funkcie predsedu AOSS kasal zjednocovaním všetkých umelcov a spisovateľov. Jeho „zjednocovacie“ úsilie malo oporu len v jeho víziách, Rada AOSS ho nikdy na taký krok nevyzvala. Napoly štátna, napoly Belákova literárna spartakiáda, Dni slovenskej literatúry (DSL), nebola v členských organizáciách prediskutovaná. Je to osobná iniciatíva Ľ. Beláka, s ktorou vstúpil do rozpracovaného projektu Literárneho a informačného centra (LIC). Ani tam ho nik nepozval. Prišiel s aktívnou podporou (alebo na príkaz?) ministerských úradníkov a rozhádzal pôvodnú koncepciu festivalu poézie riaditeľky LIC Miroslavy Vallovej. Chceme veriť, že snaha brániť literárne podujatie pred jeho nekonštruktívnym pokrútením nespôsobí riaditeľke LIC Vallovej problémy.

Súhlasím s Kompaníkovou, že DSL v Belákovej podobe slovenská literárna obec nepotrebuje. Spisovatelia nepotrebujú ani verejnosťou ignorovaný blogerský stan, ergo Belákov nápad, za ktorý LIC zaplatilo 1 750 euro. DSL nemali nijaký prínos ani pre mimobratavských autorov čitateľov. Akcia sa vkladla do predimenzovaného bratislavského priestoru, RTVS z nej priniesla spomienkové varenie prevarenej vody dvoch ctihodných sedemdesiatnikov pred takmer prázdny hľadiskom. O čom premýšľajú mladí spisovatelia dnešných dní, ostalo bokom záujmu DSL.

Generácia Kompaníkovej má právo na kritiku. Sú to oni a ich mimoriadne úsilie vo svojich literárnych skupinách, je to ich nadšenie, tvorivá i vydavateľská vytrvalosť, sú to ich podujatia po celom Slovensku, čo tvorí kultúrnu pamäť hodnú aj ministerskej pozornosti. Právom poukázali na bezduchu kampaňovitosť, plytvanie, čudesné oceňovanie a na aroganciu zlostných protagonistov priemeru a podpriemeru.

Prečo teda Belák, schovaný za polorozpadnutú AOSS, súrne potreboval spichnúť akési Dni? Celé toto úsilie je vedené po teplej linke až k poradcovi ministra Maďariča. Belákova agenda – zjednocovanie spisovateľov – malo byť korunované práve touto literárnou spartakiádou. Jednotná spisovateľská obec by tak postupne mala prijať novú vedúcu úlohu ministerstva kultúry a postupujúcu etatizáciu literárneho života. Bezduché, narýchlo vymyslené a v AOSS neschválené ceny mali byť vnadidlom pre vyvolených a nereptajúcich autorov.

Monika Kompaníková pomenovala očividný stav nielen za svojich rovesníkov, ale aj za mlčiakov nespokojencov staršej generácie. Dostalo sa jej odpudivej reakcie, aké sú dnes smerované k odvážlivcom, ktorí poukážu na plytvanie, rozhadzovanie, nekonštruktivnosť, neporiadok. Nuž, aj hnevité Belákov gesto na jej adresu je vážnym svedectvom. Tentoraz o vyprázdnenosti inštitúcií, neschopných sebareflexie.

.autor je predseda Obce spisovateľov Slovenska.

priemerné hodnotenie: 5 ~ hodnotilo: 6

nízke **1 2 3 4 5** vysoké
ohodnotte článok od 1 do 5

Next Future

Nový finančný online
magazín a portál

Neviete sa vyjadrovať?

Zdokonaľte sa za 30 dní
pomocou pravidelných
cvičení.

